

Een krachtige leef-en leeromgeving

Ik bouw een krachtige leef-en leeromgeving uit in mijn klas waardoor alle leerlingen groeien in veerkracht en zelfsturing om zo goed te kunnen SAMEN LEREN SAMEN LEVEN

Bij het uitbouwen van die krachtige leef- en leeromgeving:

- zet ik mijn pedagogisch en didactisch meesterschap in
- werk ik verbindend samen met de leerlingen, de ouders en hun thuisomgeving, collega's en andere onderwijspartners.

Deze elementen zitten vervat in de onderstaande pijlers die ik als leraar gebruik om vorm te geven aan een krachtige leef- en leeromgeving. De pijlers worden geconcretiseerd op de volgende pagina's. De relatie tussen de operationalisering en de kwaliteitsverwachtingen uit het R-OK worden weergegeven in kolom 3.

Ik maak verbinding • Ik investeer in een positieve leerkracht-leerlingrelatie • Ik investeer in een positief klasklimaat • Ik werk verbindend samen met mijn collega's • Ik investeer in een positieve relatie met ouders en thuisomgeving	Ik creëer betrokkenheid • Ik zorg voor een betekenisvol aanbod ○ Ik verduidelijk leerdoelen en beoordelings- of succescriteria ○ Ik bied ruimte voor de aanbreng en inbreng van leerlingen ○ Ik maak mijn aanbod werkelijkheidsgericht en toepassingsgericht • Ik stimuleer het denkproces van de leerlingen • Ik stimuleer de taalvaardigheid van de leerlingen
Ik zorg voor structuur en begrenzing • Ik zorg samen met de leerlingen voor een ordelijk klimaat • Ik zorg voor een doelmatig klasmanagement	Ik creëer een goede balans in ondersteuning en uitdaging • Ik geloof in het groeipotentieel van mijn leerlingen en straal dit uit • Ik heb een goed beeld van wat mijn leerlingen al kennen en kunnen • Ik weet wat leerlingen helpt bij hun leerproces • Ik hanteer feedback en reflectie om het leer- en ontwikkelingsproces te bevorderen • Ik geef de leeromgeving zo vorm dat ze de ontwikkeling van mijn leerlingen zo goed mogelijk bevordert • Ik gebruik leerresultaten als spiegel voor mijn onderwijspraktijk en stuur deze bij indien nodig
Ik begeleid leerlingen bij het sturen van hun eigen leer- en ontwikkelingsproces • Ik stimuleer leerlingen om een ondernemende houding aan te nemen • Ik stimuleer leerlingen om hun sociaal-emotioneel functioneren te reguleren • Ik stimuleer leerlingen om hun samenwerkend leren te reguleren • Ik stimuleer leerlingen om hun eigen leren te reguleren	
	
Bij het vormgeven van deze krachtige leer- en leefomgeving communiceer en handel ik op basis van de waarden van het GO! en van de school	

Ik maak verbinding		
Ik investeer in een positieve leerkracht-leerlingrelatie (V1)	- Ik investeer in goede relaties met al mijn leerlingen - Ik straal warmte en empathie uit naar elke leerling - Ik spreek leerlingen aan op een positieve manier - Ik wil leerlingen telkens de kans geven om opnieuw te beginnen (ervaringen uit het verleden spelen geen rol). - Ik honoreer bijdragen van leerlingen - Ik maak geen kwetsende of rolbevestigende opmerkingen - Ik kan het perspectief van de leerling innemen. - Ik probeer voortdurend te begrijpen waarom leerlingen doen zoals ze doen. - Ik check mijn veronderstellingen over waarom leerlingen doen zoals ze doen door hiernaar te vragen ...	R-OK kwaliteitsverwachtingen V1 het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat B4 Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners. Andere bronnen: - Opvoedkundige vaardigheden – het Patterson-model - Samen tot aan de meet, actiedomein ‘Leefklimaat’ - Drie cirkels van een krachtige leeromgeving (cirkel van veilig en positief leerklimaat) - Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces. N. Pameijer e.a. (ouderbetrokkenheid en wisselwerking/afstemming)
Ik investeer in een positief klasklimaat (V1, V2)	- Ik stimuleer verbinding en zie diversiteit als een ‘normaal gegeven’ - Ik stimuleer dat leerlingen naar elkaar luisteren - Ik laat leerlingen uitspreken - Ik accepteer en benut verschillen en gelijkenissen in de groep ten volle - Ik bevorder onderlinge solidariteit - Ik heb aandacht voor groepsdynamische processen 	
Ik werk verbindend samen met mijn collega’s (B3, B4)	- Ik voer een open communicatie met mijn collega’s - Ik ben bereid om van en met mijn collega’s te leren - Ik werk samen met mijn collega’s om mijn leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden 	
Ik investeer in een positieve relatie met ouders en thuisomgeving (B4)	- Ik erken ouders als partner in het leergebeuren - Ik voer een open communicatie met ouders - Ik betrek ouders bij activiteiten in de klas - Ik bespreek samen met ouders hoe we het kind gezamenlijk zo goed mogelijk kunnen ondersteunen in hun onderwijsloopbaan 	
Ik zorg voor structuur en begrenzing		

Ik zorg samen met de leerlingen voor een ordelijk klimaat (V1)	- Ik geef leerlingen inspraak in de klaswerking bv. klasregels samen vormgeven - Ik pas de klasregels en afspraken consequent en wijs toe - Ik laat het - in- en uitgaan klassen en overgangsmomenten gestructureerd / ordelijk verlopen - Ik treed tijdig en passend op als afspraken en regels niet toegepast worden - Ik gebruik strategieën om ongewenst gedrag te vermijden ...	Bronnenboek R-OK (o.a. p. 27) Belang van de pedagogische relatie (o.a. behoefte tot structuur) R-OK V1 Het schoolteam en de lerende creëren samen een positief en stimulerend school- en klasklimaat. V3 De leer-en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen
Ik zorg voor een doelmatig klasmanagement (V3)	- Ik zorg dat leerlingen weten wat ze moeten doen als ze hulp nodig hebben bij hun werk en wanneer ze hulp kunnen vragen - Ik zorg dat leerlingen weten wat ze moeten doen als ze hun werk klaar hebben - Ik maak leerlingen duidelijk maken welke materialen gebruikt worden - Ik gebruik de onderwijstijd efficiënt: - Ik laat geen tijd verloren gaan bij het begin, tijdens of einde van de les - Ik focus op dingen die van belang zijn tijdens de lessen ...	
Ik creëer betrokkenheid		
Ik zorg voor een betekenisvol aanbod	Ik verduidelijk leerdoelen en beoordelings- of succescriteria (D4; O2; D2) - Ik expliciteer wat er geleerd wordt ('de leerdoelen') en waarom dit belangrijk is - Ik formuleer samen met de leerlingen succescriteria voor de vaardigheid die wordt aangeleerd - Ik maak duidelijk hoe het bereiken van het leerdoel beoordeeld zal worden Ik bied ruimte voor de aanbreng en inbreng van leerlingen (V1; V4) - Ik benut incidenteel leren: spontane leermomenten worden ook gebruikt in de klas - Ik betrek de wereld van de leerlingen bij de leerstof (en omgekeerd) Ik maak het aanbod werkelijkheids- en toepassingsgericht (D1) - Ik breng de wereld in de klas - Ik breng de klas naar de wereld - Ik streef ernaar dat leerling de behoefte gaat voelen om datgene wat hij geleerd heeft, spontaan/bewust/onbewust in te zetten in zijn eigen leven ...	R-OK D1 Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is D2 Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen. V4 Het schoolteam past een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan. Andere bronnen: - Drie cirkels van een krachtige leeromgeving (cirkel van 'betekenisvolle taken') - Formatieve Assessment integreren in de praktijk. D. Wiliam en S. Leahy. Bazalt Hoofdstuk 3 Leerdoelen en succescriteria duidelijk maken, delen en begrijpen

		○ Leren zichtbaar maken met Formatieve Assessment, Shirley Clarke, hoofdstuk 6, Leerdoelen en succescriteria
Ik stimuleer het denkproces van de leerlingen (V4)	○ Ik stel vragen die uitnodigen tot denken ○ Ik screen het leermateriaal kritisch op de cognitieve vereisten: Welke (denk)vaardigheden moeten ze inzetten? Is het zinvol om daar nu (met deze leerlingen) op in te zetten? ○ Ik maak gebruik van denkstimulerend materiaal, nl. materiaal dat leerlingen uitdaagt om op een steeds hoger denkniveau te functioneren en ondersteun daarbij gericht ○ Ik geef alle leerlingen eerst denktijd (individueel of met een denkmaatje) vooral ik iemand aanduid om te antwoorden ○ Ik hanteer werkwijzen om willekeurig leerlingen uit te kiezen om te antwoorden of werkwijzen waarbij alle leerlingen moeten nadenken/ reageren ○ Ik creëer ruimte voor het denkproces en laat vragen elkaar niet te snel opvolgen; dat voorkomt 'denkstress' ○ ...	R-OK: V4 Het schoolteam past een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan. Andere bronnen: • Basisboek Mediërend leren, Van Loo F en Van Doorn E. Deel 4 Denkstimulerend materiaal en een denkstimulerende omgeving • Formatieve Assessment integreren in de praktijk. D. Wiliam en S. Leahy. Bazalt Hoofdstuk 4 Bewijs verzamelen van leerresultaten
Ik stimuleer de taalvaardigheid van de leerlingen (V4)	○ Ik bouw de principes van taalvaardigheidsonderwijs structureel in alle activiteiten/lessen in ○ Ik sta model (verzorgd taalgebruik, duidelijke articulatie, spreekt in volledige zinnen, ...) ○ Ik bevorder de taalontwikkeling van mijn leerlingen door een aangepast en uitdagend taalaanbod, voldoende taal(productie)ruimte en taal-stimulerende feedback ○ Ik werk aan systematische woordenschatopbouw met mijn leerlingen ○ Ik zorg ervoor dat mijn leerlingen diepere woordkennis verwerven door o.a. te praten over relaties tussen woorden en deze relaties indien mogelijk te visualiseren ○ ...	R-OK: V4 Het schoolteam past een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan. Andere bronnen: • Taalontwikkeling op school. Handboek voor interactief taalonderwijs. M. Verhallen en R Walst • Op Woordenjacht. Creatief en effectief werken aan woordenschatuitbreiding. J. Duerings e.a. • Met woorden in de weer. Praktijkboek voor het basisonderwijs. D van den Nulft en M. Verhallen
Ik creëer een goede balans in ondersteuning en uitdaging voor mijn leerlingen		

Ik geloof in het groeipotentieel van mijn leerlingen en straal dit uit (B3)	• Ik schep hoge verwachtingen • Ik draag optimisme over zonder ‘valse hoop’ te wekken • Ik ben flexibel (i.p.v. vooringenomen) in het beoordelen van het niveau van cognitief en emotioneel functioneren van mijn leerlingen •	R-OK B3 Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het ook op gelijke onderwijskansen.
Ik heb een goed beeld van wat mijn leerlingen al kennen en kunnen (B3; O2; D2)	○ Ik verzamel bewijzen van wat mijn leerlingen al kennen / kunnen en geleerd hebben ○ Ik observeer de leerlingen tijdens de taakuitvoering ○ Ik laat leerlingen aan elkaar en aan mij vertellen wat ze van de taak begrijpen ○ Ik analyseer evaluatie- en observatiegegevens om een goed beeld te hebben van de ‘actuele ontwikkeling’ van mijn kinderen ○ Ik heb kennis van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van mijn leerlingen in relatie tot de leerdoelen (uit het gevalideerde doelenkader) ○ ...	O2 Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde manier of de leerlingen de doelen hebben behaald D2 Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen
Ik weet wat leerlingen helpt bij hun leerproces (B3; B1)	○ Ik bepaal de zorg-, onderwijs- en opvoedingsbehoeften van mijn leerlingen ○ Ik reflecteer (samen met de leerling, ouders, zorgverantwoordelijken op school,..) op wat leerlingen nodig hebben om zich verder te ontwikkelen ○ Ik heb oog voor hefboomen en positieve aspecten die benut kunnen worden bij de begeleiding van leerlingen ○ Ik ga na welke begeleiding de leerling helpt en het gewenste effect heeft ○ ...	B1 Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op O1 Het schoolteam geeft de lerende adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces
Ik hanteer feedback en reflectie als een krachtig middel om het leer- en ontwikkelingsproces te bevorderen (O1, O4)	Ik besteed aandacht aan feedback en reflectie in mijn klaspraktijk ○ Ik geef leerlingen de kans om hun leren/werk individueel of in samenwerking met andere leerlingen te verbeteren, zodat controleren en bijsturen een vaste activiteit wordt ○ Ik reflecteer met de leerlingen en geef feedback op de taak en de aanpak van de taak, niet op de persoon ○ Ik reflecteer met de leerlingen en geef feedback op de inspanning ○ Ik geef feedback die zo concreet mogelijk is en zich richt op de vooropgestelde doelstelling ○ Ik gebruik de reacties van leerlingen op feedback als informatie over hun mindset ○ ... Ik communiceer transparant over de voortgang van het leer- en ontwikkelingsproces met ouders (O4)	D3 Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen V3 de leer- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen O3 Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.

	- Ik zorg ervoor dat de ouders/thuisomgeving een goed zicht heeft op de ontwikkeling van hun kinderen ...	Andere bronnen: - Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces. N. Pameijer e.a. (doelgericht werken, onderwijsbehoeften staan centraal; positieve aspecten van Iln zijn van groot belang) - Formatieve Assessment integreren in de praktijk. D. Wiliam en S. Leahy. Bazalt Hoofdstuk 5 Feedback geven die het leerproces stimuleert en - Leren zichtbaar maken met Formatieve Assessment, Shirley Clarke (o.a. Een growth mindset ontwikkelen)
Ik geef de leeromgeving zo vorm dat ze de ontwikkeling van mijn leerlingen zo goed mogelijk bevordert	Ik kies uitdagende en haalbare doelen (D3) - Ik hou rekening met de zone van actuele ontwikkeling en de zone van naaste ontwikkeling om doelen te bepalen voor (groepen van) leerlingen Ik groepeer doordacht (V3) - Ik groepeer leerlingen doordacht, met het oog op het nastreven/bereiken van de doelen Ik kies bewust die materialen, activiteiten en interactie die aansluiten bij de zone van naaste ontwikkeling van (groepen van) leerlingen (V3) - Ik differentieer in instructie en feedback - Ik pas de instructietaal aan aan (taalzwakkere) leerlingen (extra voorbeelden geven, herformuleringen,..) - Ik ga na of de leerlingen de instructie/uitleg begrijpen - Ik ondersteun opdrachten visueel / met prenten / met materiaal - Ik zet leermiddelen en infrastructuur doordacht in, in functie van de mogelijkheden en behoeften van de leerlingen - Ik differentieer in het aantal en de aard van de criteria waaraan de leerresultaten van specifieke leerlingen moeten voldoen ...	
Ik gebruik de leerresultaten van de leerlingen als spiegel voor mijn onderwijspraktijk en stuur deze bij indien nodig (O3)	- Ik ga na of de ondersteuning die ik bied aan mijn leerlingen tot het gewenste resultaat heeft geleid ...	
Ik begeleid leerlingen bij het sturen van hun eigen leer- en ontwikkelingsproces		

Ik stimuleer en ondersteun leerlingen om een ondernemende houding t.a.v. leren aan te nemen	Ik ondersteun leerlingen om een gezond zelfvertrouwen te ontwikkelen (B2) - Ik ondersteun leerlingen om zicht te krijgen op hun talenten en competenties - Ik stimuleer leerlingen om te reflecteren op hun eigen interesses, waarden en krachten - Ik stimuleer leerlingen om hun talenten in te zetten Ik ondersteun leerlingen om een groei-mindset te ontwikkelen (O1) - Ik informeer leerlingen over hersenfeiten en mindsets op een manier die past bij hun leeftijd - Ik geef feedback die een groei-mindset bij leerlingen bevordert - Ik belichaam de opvatting ‘fouten maken is een onderdeel van een leerproces’ - Ik stimuleer groei en weerbaarheid in het omgaan met beoordelingen en (niet) behaalde leerresultaten - Ik ondersteun leerlingen om te leren falen en weer op te krabbelen - Ik stimuleer leerlingen om risico’s aan te gaan die horen bij het zetten van ontwikkelstappen Ik ondersteun leerlingen om strategieën te gebruiken die hun motivatie reguleren (B2) - Ik besteed aandacht aan strategieën zoals initiatief kunnen nemen, doorzettingsvermogen, afspraken maken met jezelf en anderen, ...	R-OK O1 Het schoolteam geeft de lerende adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces B2 Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg. Andere bronnen: - Basisboek Mediërend leren, Van Loo F en Van Doorn E. concept van ‘aangeleerde hulpeloosheid’ en zorgsyndroom bij begeleiders/leerkrachten (p.44-46) - SEL, Sociaal-emotioneel leren als basis. Kees van Overveld - Ik kies voor mijn talent, L. Dewulf - Blij met mij! E. Pronk en E. Busschots - Leerling 2020, de leerling als eigenaar van zijn eigen leerproces https://leerling2020.nl/vaardighedenrubrics-definitief/
Ik stimuleer leerlingen om hun eigen sociaal-emotioneel functioneren te kunnen reguleren (B2)	- Ik besteed expliciet aandacht aan de ontwikkeling van sociaal-emotionele vaardigheden - Ik ondersteun leerlingen om te reflecteren op hun emoties en de vaardigheid om ze tot expressie te brengen (‘zelfbesef’, ‘zelfmanagement’) - Ik ondersteun leerlingen om te reflecteren op hun sociaal gedrag (perspectiefname in een sociale context en relaties kunnen hanteren) - Ik ondersteun leerlingen om te reflecteren op keuzes die ze willen maken/gemaakt hebben ...	

Ik stimuleer leerlingen om hun samenwerkend leren te reguleren (B2)	• Ik hanteer activerende en coöperatieve werkvormen en besteed expliciet aandacht aan vaardigheden die nodig zijn om samen te werken • Ik leer leerlingen om feedback aan elkaar te geven en te ontvangen • Ik ondersteun leerlingen om te reflecteren op hun vaardigheid om samen te werken en te leren met anderen • ..	
Ik stimuleer leerlingen om hun eigen leren te reguleren (B2)	• Ik stimuleer leerlingen om na te denken over de taak en reik hen daarvoor tools aan (leerdoelen, succescriteria, richtvragen, leerstrategieën,...) • Ik stimuleer leerlingen om over hun leerproces te praten en er inzicht in te krijgen • Ik oefen het gebruik van leerstrategieën die nodig zijn voor de aanpak van een taak met hen in (modeling, hardop laten denken, uitwisselen, ..) • Ik geef leerlingen tijd om te reflecteren op hun eigen leerproces (metacognitie) • Ik volg op hoe en welke strategieën leerlingen inzetten tijdens het leerproces • Ik zoek met de leerlingen naar een krachtige 'algemene' formulering van de gekozen leerstrategie • Ik stimuleer leerlingen om de leerstrategie vast te leggen (vb. in een denkboekje) • Ik stimuleer leerlingen om de leerstrategie in verschillende situaties te gebruiken (transfer) •	

Bij het vormgeven van deze krachtige leer- en leefomgeving communiceer en handel ik op basis van de waarden van het GO! en van de school

- Ik belichaam de kernwaarden van het GO! (respect, gelijkwaardigheid, eerlijkheid/oprechtheid, openheid, betrokkenheid, engagement)
- Ik communiceer open, stimulerend en ondersteunend
- Ik ben authentiek
- Ik ben integer
- Ik durf mezelf in vraag te stellen
- Ik kan mijn eigen mening herzien
- Ik luister actief
- Ik toon oprechte interesse
- Ik engageer me om gelijke kansen te realiseren

- ☐ Ik geloof in het groeipotentieel van elk kind
- ☐ Ik ben bereid om eigen overtuigingen en veronderstellingen kritisch te bekijken,
- ☐ ...